

1. Darius Baronas apie LDK karinę organizaciją XV a. pabaigoje – XVI a. pradžioje

Nuo XVI a. kariavimui jau neužteko žodinių valdovo nurodymų, todėl karo tarnyba nuo pat XVI a. pradžios buvo įstatymiškai reglamentuota. Kilmingieji privalėjo asmeniškai atlikti karo tarnybą ir atvesti tinkamai ginkluotų raitelių (vieną raitelį nuo 8 arba 10 tarnybų). Nustatyta mobilizavimo tvarka: tam tikro pavieta bajorus surinkdavo vėliavininkas, jis nuveddavo juos kaštelionui arba maršalui, ir tuomet visi drauge su vaivadomis traukdavo didžiojo etmono stovyklavietės link. Nuo 1497 m. žinoma didžiojo etmono pareigybė įformino autonominę bajorų karo organizaciją, apimančią visą valstybės teritoriją. Atskirą kategoriją bendroje pašauktinių kariuomenėje sudarė didikų būriai. Tai buvo vertingiausia LDK karinės struktūros dalis.

Darius Baronas, „Karyba“, in: *Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos kultūra: tyrinėjimai ir vaizdai*, [sudarė Vytautas Ališauskas... [et al.]], Vilnius: Aidai, 2001, p. 234.